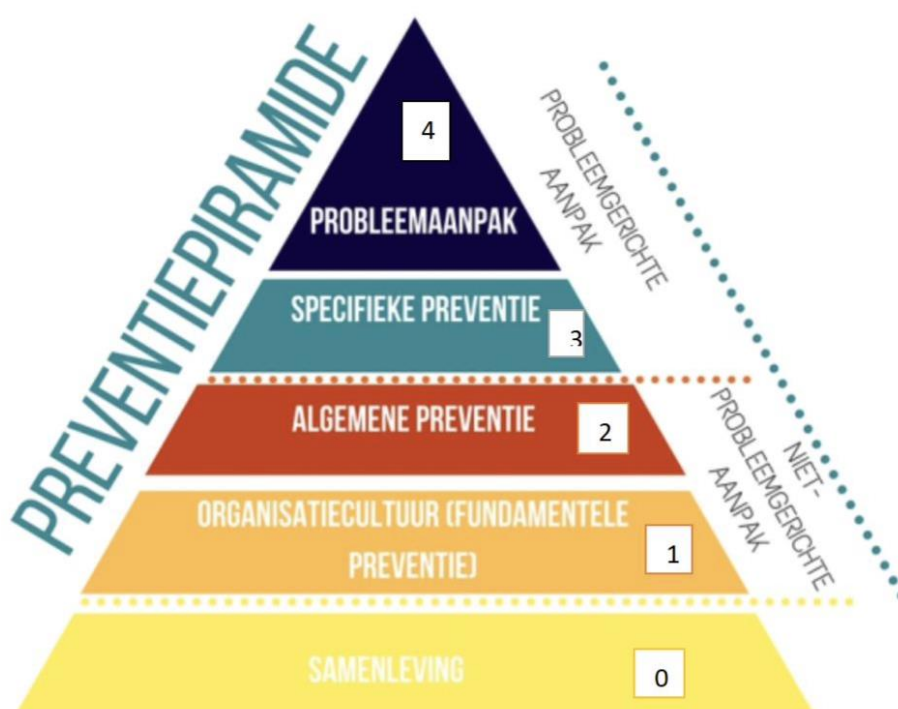

GEDRAGS- EN PESTPROTOCOL

Brede school De Prinsenhof
A.d.h.v. preventiepiramide Deklerck

Juni 2021

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding	3
De Preventiepiramide	3
Aanpak	3
Initiatieven op niveau 1 (organisatiecultuur - fundamentele preventie - bevordering van het leefklimaat)	3
Initiatieven op niveau 2 (algemene preventieve maatregelen)	4
Initiatieven op niveau 3 (specifieke preventieve maatregelen)	5
Initiatieven op niveau 4 (Curatieve maatregelen)	6
De leerkrachten	6
Gedragsteam	6
Verschil pesten en plagen	6
Inzet methode en systemen	7
Methode Kanjertraining	7
Grip op de groep	7
PBS	7

Inleiding

Dit pest- en gedragsprotocol is tot stand gekomen omdat de medewerkers van de Prinsenhof niet alleen het pestgedrag willen aanpakken nadat een pestsituatie is gesignaleerd, maar ook om pestgedrag te voorkomen. De Preventiepiramide (Deklerck, 2011) is hiervoor als leidraad gebruikt.

De Preventiepiramide

De Preventiepiramide is een model voor positieve en integrale preventie.

Positief, omdat de preventiemaatregelen ingedeeld worden in twee groepen van positief en negatief georiënteerde maatregelen en basis zit in de positieve maatregelen.

Integraal, omdat ze een overzicht kan bieden voor alle preventieve maatregelen en georiënteerd is op de maatschappelijke context (Deklerck, 2011, blz. 120).

Op de eerste plaats is er aandacht voor de positieve oriëntatie. De algemene en fundamentele niveaus 1 en 2 streven naar een betere leefkwaliteit en een gezond klimaat. Dit staat in het teken van preventieve maatregelen om het pestprobleem te voorkomen.

De niveaus 3 en 4 (specifieke preventie en probleemaanpak), zijn probleemgericht. De interventies zijn gericht op het probleemgedrag, de beveiliging ertegen en de aanpak ervan (Deklerck, 2011, blz. 130).

Aanpak

In een klimaat waarin duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, wordt pesten het beste voorkomen. De initiatieven die op de Prinsenhof worden uitgevoerd zijn beschreven per niveau. De [blauwgedrukte woorden](#) bevatten links naar de bijbehorende documenten (rechter muisknop – koppeling openen).

Initiatieven op niveau 1 (organisatiecultuur - fundamentele preventie - bevordering van het leefklimaat)

Deze initiatieven hebben effect op het schoolklimaat en is opgebouwd op school- en klasniveau.

Onderwijs	Activiteiten	Activiteiten op klasniveau
<ul style="list-style-type: none">- Goed onderwijs (vakliteratuur bijhouden, professionele basishouding, klassenmanagement op orde (GIP-methode), directe instructiemodel, rol schooldirectie: denk aan visie, leiderschap, medewerkers stimuleren)- Introductieperiode begin schooljaar (Fase norming, gebruik literatuur 'Grip op de groep')- Informatie voor nieuwe leerlingen (rondleiding - informatieavond)- Inzet kunst- en cultuurprojecten	<ul style="list-style-type: none">- Activiteiten tijdens de pauzes (speeltoestellen op het plein en buitenspeelmateriaal)- Sporttoernooien- Schoolpleinsport- Praktische fiets/verkeerslessen- EHBO groep 8- Verkeersveiligheid rondom de school- Kamp groep 8- Afscheid groep 8- Agenda als werkdocument- Leerlingenraad	<ul style="list-style-type: none">- Aandacht voor sociaal emotioneel leren (besef hebben van jezelf, besef hebben van een ander, zelfregulatie, kunnen omgaan met anderen, keuzes kunnen maken)- Kinderen stimuleren om verantwoordelijk te zijn- Coöperatief leren: Dit komt terug in DPL of EDI, Zie kwaliteitskaart 'hoe ziet een goede les eruit'.- Verjaardag vieren in de klas- Aandacht voor literatuur
Omgeving	Ouders	Personeel
<ul style="list-style-type: none">- Verzorgde schoolinfrastructuur- Duurzaam schoolgebouw- Schoolproject	<ul style="list-style-type: none">- Ouderraad- Ouderbetrokkenheid bij school- of klasactiviteiten- Blog per groep	<ul style="list-style-type: none">- Uitstapjes en feestelijkheden vieren met schoolteam- Teamnieuws- Werkgroepen en themagroepen

<ul style="list-style-type: none"> - Schrijfacties voor een goed doel - Blog SchouderCom - Gezamenlijke opening bij schoolbrede/landelijke thema's - Voorlezen in een andere groep 	<ul style="list-style-type: none"> - Samenwerking met ouders (intrinsieke betrokkenheid van ouders bij opvoeding en onderwijs) - Kijkmomenten voor ouders 	<ul style="list-style-type: none"> - Gezamenlijk overleg met het hele team voorafgaand aan het bouwoverleg - Personeelsvereniging
--	---	---

Initiatieven op niveau 2 (algemene preventieve maatregelen)

Deze initiatieven zijn bedoeld om de draagkracht van kinderen, ouders, leerkrachten en de school te versterken.

Schoolniveau	Activiteiten op klasniveau	Onderwijs
<ul style="list-style-type: none"> - Communicatiesystemen (meldpunt pestgedrag, duidelijk waar en wanneer vertrouwenspersoon te bereiken is, signaleren leer- en gedragsproblemen, communicatie met ouders, communicatie met externen) - Inschrijfformulier met ruimte om de sociaal-emotionele situatie te beschrijven - Beleid over buitenspelen - Schoolregels (creëren van een cultuur van eenduidigheid, alle leerlingen zijn betrokken, positief geformuleerd, gericht op alle vormen van gedrag, iedereen kent ze) Zie kwaliteitskaart schoolafspraken. - Tutor (ondersteuning door leeftijdsgenoten) - Gezonde voeding (verplichte fruitdagen) - Kanjertraining op de Prinsenhof 	<ul style="list-style-type: none"> - Werken middels Handelings Gericht Werken - Klasafspraken (positieve afspraken die aan het begin van het schooljaar met de groep worden gemaakt) Zie de Matrix voor de gedragsregels in de klas. Iedere klas heeft naast de schoolregels de ruimte om 'eigen' regels te maken - Inzet Kanjertraining (zie uitwerking verderop in dit beleidsstuk) - Inzet School-wide Positive behavior Support (zie uitwerking verderop in dit beleidsstuk) 	<ul style="list-style-type: none"> - Schoolwerkplan (visie van de school en uitwerking hoe te realiseren) - Schoolplan (beschrijving van de basiszorg voor alle leerlingen) - Leerlingvolgsysteem - Inzet Kanjertraining (zie uitwerking verderop in dit beleidsstuk) - Inzet School-wide Positive behavior Support (zie uitwerking verderop in dit beleidsstuk)
Individueel	Ouders	Personeel
<ul style="list-style-type: none"> - Vertrouwensgroep: aanspreekpunt voor een kind dat te maken heeft met alles waar een kind mee kan zitten. Zie Informatie over vertrouwensgroep. 	<ul style="list-style-type: none"> -Vertrouwensgroep: aanspreekpunt voor wanneer een ouder te maken heeft met, dan wel het vermoeden heeft van machtsmisbruik t.o.v. kinderen. Zie Informatie over vertrouwensgroep. 	<ul style="list-style-type: none"> - Coach beginnende leerkrachten - Kwaliteitskaart Startende leerkrachten - Systematisch overleg binnen het schoolteam: Jaarplanner

	<ul style="list-style-type: none"> - Aanspreekpunt voor wanneer een ouder zich niet gehoord voelt door de school. Zie hiervoor de schoolgids. 	<p>met overlegmomenten/ studiemomenten</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vertrouwensgroep: aanspreekpunt voor de leerkracht wanneer deze te maken heeft met, dan wel wanneer er een vermoeden van machtsmisbruik t.o.v. kinderen is. Zie Informatie over vertrouwensgroep.
--	--	--

Initiatieven op niveau 3 (specifieke preventieve maatregelen)

Schoolniveau	Individueel niveau	Personeel
<ul style="list-style-type: none"> - Alarmsysteem - Sleutelbeheer - Protocol "Wat als het misgaat?" 	<ul style="list-style-type: none"> - Gebruik van individueel plan van aanpak en ontwikkelingsperspectief eventueel in combinatie met afsprakenkaart (on)gewenst gedrag - Coaching individuele leerlingen/psycho-educatie - Inzet Remedial Teacher - Groepstrainingen Jeugd en Gezin * Coole kikker (9-12 jaar, sociale vaardigheids- en weerbaarheidstraining) * Dappere Dino's (6-8 jaar, leren omgaan met de scheiding van ouders) * Echtscheidingsgroepje (9-12 jaar, verschillende thema's rondom echtscheiding komen spelenderwijs aan de orde) * Rots en water (9-12 jaar en 12+, weerbaarheidstraining voor kinderen die zelfvertrouwen kunnen gebruiken) * Sterker in je schoenen (8-12 jaar, de training is gericht op het vergroten van zelfvertrouwen van kinderen die last hebben van piekeren, faalangst, een negatief zelfbeeld en/of verminderd zelfvertrouwen) 	<ul style="list-style-type: none"> - Meldcode huiselijk geweld/kindermishandeling (verplicht voor leerkrachten Prinsenhof - Sophia-breed)

Initiatieven op niveau 4 (Curatieve maatregelen)

Schoolniveau	Klasniveau	Individueel niveau	Ouders
<ul style="list-style-type: none"> - Gebruik individueel plan van aanpak en ontwikkelingsperspectief - Thuis lunchen door een leerling tijdens de TSO om de rust in de groep te bewaren - Schoolinterne time-out: zie time-outprotocol - Incidentenregistratie in het leerlingvolgsysteem. Zie hiervoor het protocol ‘grensoverschrijdend gedrag/incidentenregistratie formulier’ 	<ul style="list-style-type: none"> - Rouwmoment in de klas - Herstelgericht kringgesprek 	<ul style="list-style-type: none"> - Time-outhoek: zelfcontrole. Zie hiervoor time-outprotocol - Externe controle (leerkracht kiest voor time-outmoment, tijd van de time-out is de kalenderleeftijd en nooit langer dan 10 minuten. - Straffen tijdens de les (de straf is betekenisvol als deze gebruikt wordt als begrenzer vanuit herstel perspectief en positief is - Onderzoek door OnderwijsAdvies - Doorverwijzing naar externe hulpverlening - Grensoverschrijdend gedrag aanpakken. Hiervoor dient het protocol Grensoverschrijdend gedrag ingezet te worden. 	<ul style="list-style-type: none"> - Gesprekken met leerlingen, ouders en leerkrachten bij problemen

De leerkrachten

Dit Gedrags- en pestprotocol heeft alleen zin als de leerkrachten met een oplettende en luisterende houding naar het pestprobleem kijken. Denk hierbij aan het oppakken van signalen (o.a. kleineren, uittachen, herhaaldelijk betrokken bij ruzies). De leerkrachten nemen de verhalen van kinderen serieus. Informatie wordt doorgegeven aan collegae. Denk hierbij aan ruzies in de pauzes.

Tevens zullen de leerkrachten collectief toezicht hebben op de naleving van afspraken.

Gedragsteam

Het gedragsteam is opgebouwd met leerkrachten uit elke bouw, zodat teambreed informatie beschikbaar is. Ook zitten er de IB-ers en directie bij.

Nieuwe leerkrachten worden door een lid van het gedragsteam op de hoogte gebracht van het gebruik van het gedrags- en pestprotocol.

Verschil pesten en plagen

Er is een verschil tussen pesten en plagen. Het is goed om deze verschillen te kennen:

Plagen	Pesten
Incidenteel/kortdurend Onbezonnen of spontaan Wederzijdsheid Geen vaste structuur: rolwisseling is mogelijk Positieve bedoelingen Beide partijen hebben plezier Gelijkwaardige machtsverhouding: beide partijen kunnen het plagen stoppen Heeft geen negatieve gevolgen Meestal één tegen één Vindt openlijk plaats	Structureel/langdurig Systematisch en berekend Eenrichtingsverkeer Neiging tot vaste structuur: rolwisseling is vaak onmogelijk Negatieve bedoelingen: bewust kwetsen Het gepeste kind heeft verdriet Ongelijkwaardige machtsverhouding: het slachtoffer is niet in staat het pesten te stoppen Heeft schadelijke gevolgen Meestal een groep tegenover een geïsoleerd slachtoffer Gebeurt meestal stiekem

Inzet methode en systemen

De methode 'Kanjertaining' is op de Prinsenhof in alle groepen ingevoerd. Daarnaast wordt er gebruik gemaakt van enkele PBS-interventies. In de groepen wordt 'Grip op de groep' toegepast.

Methode Kanjertraining

Op de Prinsenhof worden de lessen Sociaal Emotioneel Leren gegeven waarbij in het document ['Kanjertaining op de Prinsenhof'](#) de werkwijze staat weergegeven.

Ook wordt het document ['Wat als het misgaat'](#) vanuit de Kanjertraining gebruikt binnen de Prinsenhof. Daarna gaat het over in ons eigen [protocol grensoverschrijdend gedrag](#).

Grip op de groep

In de periode vanaf de start van het schooljaar tot de herfstvakantie wordt Grip op de Groep gebruikt in groep 5 t/m 8. Vanuit de Kanjertraining worden de opstartweken ingevuld.

Doel: vormen van een positieve groep en positieve groepsnormen.

Alle leerkrachten lezen voor de start van het nieuwe schooljaar de verhelderende en waardevolle theorie over groepsvorming.

Grip op de Groep wordt geborgd doordat het staat weergegeven op de jaarkalender.

PBS

De kernprincipes van PBS zijn:

- Bepalen welk gedrag je op school wilt zien en horen door duidelijke gedragsverwachtingen te ontwikkelen.
- Het gewenste gedrag aan de leerlingen uitleggen, voordoen en laten oefenen.
- Gewenst gedrag van leerlingen stimuleren en bekrachtigen. Daarbij de aandacht voor ongewenst gedrag minimaliseren.
- Duidelijk en consequent zijn over de gevolgen van ongewenst gedrag.

Deze basisprincipes liggen ten grondslag binnen de Prinsenhof. Het team heeft vijf basiswaarden geformuleerd voor de school, die ook in de Kanjertraining centraal staan: vertrouwen, respect, ontplooiing, plezier en eigenaarschap

Vanuit deze basiswaarden zijn de schoolbrede gedragsverwachtingen opgesteld voor de algemene ruimten van de school. Op de Prinsenhof worden deze gedragsverwachtingen 'Schoolafspraken' genoemd.

De schoolafspraken vertellen de leerlingen welk gedrag de leraren van hen verwachten, creëren eenduidigheid en voorspelbaarheid en gelden voor alle leerlingen. De schoolafspraken zijn concreet, kort, bondig en positief geformuleerd. Positief geformuleerde afspraken helpen het team om aandacht te geven aan het gedrag dat ze willen, in plaats van het gedrag dat ze niet willen zien. Onderzoek heeft aangetoond dat leerlingen vaker voldoen aan positief gestelde regels ("Wil je..."), dan aan negatieve regels ("Wil je niet...").

Ter ondersteuning worden de schoolafspraken gevisualiseerd door middel van picto's van een Prinsenhofprinsje/prinsesje. Elke schoolafpraak heeft zijn eigen karakteristieke kleur, verwerkt in de picto.

Deze schoolafspraken worden op de Prinsenhof schoolbreed en in een specifieke periode aangeleerd/herhaald en inge oefend door middel van een rollenspel. Er zijn met de leerlingenraad filmpjes gemaakt, waarna dit gedrag geoefend kan worden en beloond. In de kwaliteitskaart [PBS - rollenspel](#) staat beschreven hoe de opbouw van het rollenspel verloopt.

De losse picto's/kaartjes worden geborgd in de Kanjerlessen. Ook hier kan de koppeling gemaakt worden tussen schoolafpraak, waarde en Kanjerafpraak.

Op schoolniveau kan besloten worden om de afspraken van een bepaalde ruimte te herhalen als blijkt dat de leerlingen terugvallen in ongewenst gedrag.

Naast het positief formuleren van schoolafspraken, het inoefenen daarvan en het systematisch belonen van gewenst gedrag, wordt binnen de Prinsenhof nog op andere manieren aan een positieve schoolcultuur gewerkt:

- De leerkracht staat aan het begin van de dag in de deuropening, geeft elke leerling een hand en begroet haar/hem persoonlijk.**
- De leerkracht laat vanzelfsprekend goed voorbeeldgedrag door de dag heen zien.
- De leerkrachten stimuleren de leerlingen om elkaar positieve feedback te geven. De geplande en regelmatig terugkerende kapstokken die hierbij gebruikt worden zijn lessen uit de methode "Kanjertaining" en daarbij voor de bovenbouw "Grip op de Groep".
- Voor aanvang van elke activiteit en les zijn de gedragsverwachtingen voor de leerlingen helder.

** 's Morgens bij het geven van een hand zijn wij er voor de kinderen. Ouders zullen moeten wachten totdat de leerkracht op korte vragen antwoord kan geven, anders na schooltijd of via de mail.

Noot

De onderstaande punten worden in het schooljaar van 2021-2022 opgepakt of verder uitgediept:

- Meidenvenijn
- Kindgesprekken
- Online pesten + protocol (ICT-commissie)